

Stichting en Vereniging Mooi Binnenveld

Jaarverslag 2020

Foto: Gert Kaasschieter

April 2021

Inhoudsopgave

Inleiding	1
Doelstellingen en Bestuur	1
Doelstelling Stichting.....	1
Doelstelling Vereniging.....	1
Bestuur	2
Werkgroepen.....	2
Aanvang Vereniging.....	2
Aankoop, Inrichting en Beheer.....	3
Grondaankoop.....	3
Crowdfunding en de uitreiking van de persoonlijke certificaten.....	3
Inrichtingsaspecten	4
Beheer door Mooi Binnenveld	5
Inleiding	5
Beheer Groene Grens.....	5
Beheer Binnenveldse Hooilanden	6
Monitoring.....	8
Planten (in permanente proefvlakken)	8
Mossen	8
Broedvogels (inclusief weidevogels)	8
Dagvlinders.....	9
Libellen	9
Paddenstoelen in het Binnenveld in 2020.....	9
Groene Grens	9
Vrijwilligersactiviteiten.....	10
Communicatie en educatie	11
Educatieproject in opbouw	11
Publieksgerichte activiteiten	11
Excursies	11
Presentaties.....	12
Bijeenkomsten.....	13
Mooi Binnenveld in de media	13
Samenwerking.....	14
Cameraclub Wageningen	14
Studievereniging Pyrus voor de Bodemkartering.....	15
Coöperatie Binnenveldse Hooilanden.....	15
Mensen.....	15

Financieel jaarverslag 2020, Jaarplan en begroting 2021	16
Annex Activiteiten van Mooi Binnenveld in 2020	17

Inleiding

Het jaarverslag Mooi Binnenveld betreft zowel de Stichting Mooi Binnenveld (“De Stichting”), als de Vereniging Mooi Binnenveld (“de Vereniging”).

Statutaire naam Stichting:	Stichting Mooi Binnenveld
Statutaire naam Vereniging:	Vereniging Mooi Binnenveld
Vestigingsplaats Stichting en Vereniging:	Gerrit Zegelaarstraat 1, 6709 TA Wageningen
Kamer van Koophandel-nummer Stichting:	67234984
Kamer van Koophandel Vereniging:	74267752
Website:	www.mooibinnenveld.nl
ANBI Stichting:	RSIN 856888941 (sinds 25 okt 2016)
ANBI Vereniging:	in voorbereiding

Doelstellingen en Bestuur

Doelstelling Stichting

De stichting heeft als doel behoud en beheer van in natuurwetenschappelijk en landschappelijk opzicht belangrijke terreinen in het Binnenveld. Dit geschiedt primair ter wille van de natuur en daarnaast ten behoeve van het geestelijk en lichamelijk welzijn van de mens. Haar streven is mede gericht op:

- Bevorderen van het behoud en herstel van natuur en landschap;
- Bevorderen van zuiverheid van water, bodem en lucht, alsmede bescherming van stilte en duisternis;
- Bevorderen van het besef dat de mens hiervoor verantwoordelijkheid draagt.

Doelstelling Vereniging

De vereniging tracht de genoemde doelstelling te bereiken door de stichting te ondersteunen bij:

- Aankoop, het behoud en het beheer van bedoelde terreinen in het Binnenveld;
- Bemoeiingen met de overheid, rechtspersonen en natuurlijke personen;
- Samenwerking met gelijkgerichte organisaties;
- Verrichten of doen verrichten van onderzoek, het verzamelen van gegevens, het geven van voorlichting, educatie en het uitgeven van publicaties;
- Bijeenbrengen van gelden en middelen, nodig voor de bevordering van het doel;

De vereniging draagt zorg voor de organisatie en begeleiding van alle publieksgerichte activiteiten zoals excursies, natuur-werkdagen, open dagen, lezingen, onderwijs, website; etc. Daarnaast bepaalt de Algemene Leden Vergadering (ALV) van de Vereniging MB het beleid van de Stichting MB. De samenstelling van het bestuur van de Vereniging MB is identiek aan de samenstelling van het bestuur van de Stichting MB.

Zowel de Stichting als de Vereniging Mooi Binnenveld (MB) zijn organisaties zonder winstoogmerk.

Bestuur

Kees de Ruiter	Voorzitter
Ingrid Luitse	Secretaris
Gert van der Meer	Penningmeester
Rob Janmaat	Bestuurslid (communicatie)
Patrick Jansen	Bestuurslid
Willem Hendriks	Bestuurslid (beheer)
Fons Koomen	Bestuurslid (monitoring)
Dick van der Hoek	Bestuurslid (wetenschappelijk advies)

Werkgroepen

Educatie	Gert van der Meer en Kees de Ruiter
Communicatie en website	Rob Janmaat, Peter Goedhart, Willem Heemskerk
Beheer	Willem Hendriks, Thomas Kroon, Nico de Koning
Administratie	Driek Enserink
Wetenschappelijke Adviescommissie	Dick van der Hoek, Michiel Wallis de Vries, Linus van der Plas, Flip Witte, Han Runhaar

Aanvang Vereniging

Op 13 maart 2019 is de Vereniging Mooi Binnenveld opgericht. De vereniging ondersteunt de doelstellingen van de stichting. Alle personen die hebben ingeschreven op een certificaat en alle leden hebben via de vereniging zeggenschap over het beleid van stichting en vereniging. In principe is het bestuur van stichting en vereniging voor 100% gelijk, hetgeen de ALV van de vereniging zeggenschap geeft over het bestuur van beide organisaties.

Alle inschrijvers op certificaten zijn in principe lid van de vereniging en de eerste jaren gevrijwaard van contributie. Het ledenbestand bestond per 1/1/2020 uit 29 nieuwe leden en 311 certificaathouders. Per 31/12/2020 was dit 84 leden en 313 certificaathouders.

De periode van vrijwaring van contributiebetaling is echter gerelateerd aan de hoogte van de oorspronkelijke bijdrage in de aanschaf van een (deel-)certificaat. Heeft men t/m €200 bijgedragen dan is die periode 1 jaar (2019); t/m €400 is deze 2 jaar (2019-2020); t/m €600 – 3 jaar (2019-2021); t/m €800 – 4 jaar (2019-2022); t/m €1000 en daarboven - 5 jaar (2019-2023).

Aankoop, Inrichting en Beheer

Grondaankoop

Op 23 december 2019 is de akte met de overdracht van grond van de Provincie aan Mooi Binnenveld gepasseerd. Daarmee werd de Stichting Mooi Binnenveld eigenaar van bijna 49,5 hectare natuurgrond in de Binnenveldse Hooilanden. Dat was precies 5 jaar nadat in december 2014 het plan daarvoor aan de gedeputeerde Van Dijk van de Provincie Gelderland werd aangeboden.

Ook de Coöperatie Binnenveldse Hooilanden (CBH), met wie de Binnenveldse Hooilanden samen worden beheerd is tot aankoop overgegaan. Op 27 november 2020 vond de overdracht plaats van 54 ha van het natuurgebied de Binnenveldse Hooilanden van de Provincie Gelderland naar de CBH. Voorzitter Reijer Jochemsen en penningmeester Kees Jochemsen zetten hun handtekening. Daarmee mag de CBH zich nu ook officieel eigenaar van een deel van dit prachtige natuurgebied in wording noemen, naast de Stichting Mooi Binnenveld en Staatsbosbeheer.

De inrichtingswerkzaamheden zijn zo goed als afgerond en nu is het beheer aan zet, hetgeen de Stichting Mooi Binnenveld, samen met de CBH samen en Staatsbosbeheer zal doen. Uitgangspunt hierbij is dat door verschraving bijzondere planten laten terugkomen, met op termijn weer trilveen, blauwgrasland, dotterbloemhooiland en kruidenrijk grasland. De watergangen zijn in bezit van het Waterschap Vallei en Veluwe en het beheer daarvan wordt dan ook door hen gedaan.

Crowdfunding en de uitreiking van de persoonlijke certificaten

Samenvatting van wat eraan voorafging

Teneinde 50 hectare van de Binnenveldse Hooilanden van de provincie te kunnen kopen werd een crowdfunding actie georganiseerd. Eind 2018 werd het streefbedrag van €400.000 bereikt. Dit dankzij een groot aantal inwoners van Wageningen, Bennekom, Ede, Veenendaal en Rhenen, die als individu of als groep certificaten van €1000 kochten. Daarnaast droegen verschillende fondsen bij. Dit leidde op 31 dec 2018 tot een totaal van €400.000 euro bestaande uit: certificaten (€235.000), fondsen (Prins Bernard Cultuurfonds, Mooi Wageningen-doorsluiting Gelderse Pauwenveer prijs, en Dinamofonds) (totaal: €105.000) en Gemeente Wageningen subsidie (€60.000). Begin 2019 werd duidelijk dat de gereserveerde 4 ton niet voldoende was voor de geplande aankoop; het tekort werd geschat op 25 duizend Euro. In het 3^e kwartaal werd besloten de crowdfunding te herstarten. In het 4^e kwartaal van 2019 leidde dit tot de verkoop van de benodigde additionele 25 certificaten.

Activiteiten in 2020

In januari 2020 ijelde de extra crowdfunding nog enigszins na: er werd nog 1,5 certificaat aangeschaft. De crowdfunding kwam hierna tot stilstand; het accent verschoof naar de ontwikkeling van een passend certificaat. In mei 2020 werden de certificaten ontwikkeld. Op basis van een digitaal ontwikkelde kaart (Wout Blankenstijn, Martine Jansen en Rob Janmaat) werd voor iedere certificaathouder een "persoonlijk" veldje" op de digitale kaart ingetekend (Driek Enserink). Daarna werden er in totaal 313 (deel) certificaten gedrukt. Deze certificaten werden per fiets persoonlijk bezorgd en aan de huisdeur overhandigd door Driek Enserink. Een 20-tal certificaten werd met de post verstuurd. Een bijzonder certificaat werd ontwikkeld voor Marinus Jansen. Dit werd feestelijk aan hem overhandigd op 26 juni door verscheidene bestuursleden, toen hij de Binnenveldse Hooilanden bezocht.

Inrichtingsaspecten

Eind 2018 werd een begin gemaakt met de uitvoering van het ontwikkelde [inrichtingsplan](#). Op 28 februari 2019 werd het officiële startsein voor de werkzaamheden in de Binnenveldse Hooilanden gegeven. Dat werd gedaan met een symbolische handeling: vertegenwoordigers van boeren, burgers en Staatsbosbeheer staken een dam door tussen een nieuw en een bestaand deel van de Kromme Eem. De officiële oplevering en opening door waterschap en nieuwe eigenaren is uitgesteld naar 2021.

Ook aan de Utrechtse zijde van de Grift wordt overigens sinds kort ook gewerkt aan natuur herstelmaatregelen in drie deelgebieden op gronden van Staatsbosbeheer: Natura 2000-gebied De Hellen, het buffergebied aan de Rouwveldseweg ('Fortuinzicht') en de Achterbergse Hooilanden. Deze laatste twee maken deel uit van het Natuur Netwerk Nederland. Samen staan deze Utrechtse gebieden voor ruim 178 ha natuurherstel.

In 2020 ging het om de verdere inrichting Binnenveldse Hooilanden. De grote werkzaamheden zoals het graven van de Kromme Eem en nieuwe sloten, het afplaggen van de percelen, inbrengen van stuwen en duikers, aanleg van een vlonder zijn grotendeels gereedgekomen in 2019. In 2020 zijn een aantal recreatievoorzieningen, zoals nieuwe wandelpaden, picknickplaatsen, en informatiepanelen aangelegd. In 2020 is een aantal aanvullende werkzaamheden en aanpassingen uitgevoerd, zoals het her en der aanpassen van het reliëf voor betere afwatering en aanpassingen aan stuwen en duikers. Ook is er een nieuwe balkenstuw geplaatst in de Kromme Eem, op het terrein van Mooi Binnenveld. Verdere afstelling hiervan gaat overigens nog in 2021 plaatsvinden. In 2020 zijn ook de recreatieve voorzieningen aangelegd. Een aantal van deze voorzieningen zijn overigens anders uitgevoerd dan het oorspronkelijke plan (bv. brug in plaats van trekpontje) of zijn (nog) niet uitgevoerd, zoals een vogelscherm.

Het project is relatief snel uitgevoerd, maar vertragingen waren er ook. Gepland was 2 jaar uitvoering voor het grootste deel van de werkzaamheden, maar de aannemer heeft de bulk in 1 jaar gedaan (helaas wel met een lange nasleep). De geplande werkzaamheden bij de fietsbrug over de Grift moesten in 2020 ook worden uitgesteld door het vroeg startende broedseizoen van onder andere Kievieten, grutto's en wulpen.

Een ander issue waar vanuit het publiek wel vragen over kwamen was het aangelegde puinpad en enkele andere verhardingen (voor de opslag van maaisel). In het toegepaste puin waren de nodige andere materialen te zien (bv. plastic). Dit puin (met het aanwezige plastic) is afkomstig uit het gebied zelf en is op deze wijze ook weer "nuttig" toegepast. Het materiaal is vooraf onderzocht en het voldoet aan de eisen die hieraan gesteld worden. Niet altijd heel fraai, we hadden het liever anders gezien, maar vanuit het oogpunt van circulariteit wel weer te billijken.

Om het bezoek aan het Binnenveld in goede banen te leiden zijn er sinds april 2020 borden in het gebied geplaatst die de bezoeker van de Binnenveldse Hooilanden duidelijk maakt waar je mag wandelen. De informatiepanelen met de drie logo's van Mooi Binnenveld, de Coöperatie Binnenveldse Hooilanden en Staatsbosbeheer zijn een duidelijk teken van de goede samenwerking en het gezamenlijke beheer. Op de borden staat ook duidelijk aangegeven dat honden, aangelijnd of niet, het gebied niet in mogen. Hierdoor wordt onnodige verstoring van de vogels in het gebied voorkomen. Naast deze bezoekersborden staan er in het gebied ook borden die aangeven waar je niet mag komen. Zo zorgen we ervoor dat enerzijds de wandelaars zich welkom voelen in de Binnenveldse Hooilanden en anderzijds dat de natuur zo min mogelijk verstoord wordt. De wandelroute die langs het gebied loopt blijft vooralsnog het hele jaar open, waarbij wel gemonitord gaat worden wat de effecten hiervan zijn op de (broed)vogels.

Beheer door Mooi Binnenveld

Inleiding

Met het gereedkomen van de inrichtingsmaatregelen en de overdracht van het gebied aan de Stichting is ook een start gemaakt met het beheer van het gebied. We hebben overigens al even kunnen oefenen met het beheer van de Groene Grens wat wij voor de gemeente Veenendaal uitvoeren.

De hoofdlijnen en de spelregels voor het beheer zijn vastgelegd in het beheerplan voor de Binnenveldse Hooilanden. Dit beheerplan is opgesteld in samenspraak met alle gebiedseigenaren, dus ook met de Coöperatie Binnenveldse Hooilanden, Staatsbosbeheer en het Waterschap. Belangrijk onderdeel van deze spelregels zijn afspraken over de wijze waarop er wordt gemaaid, hoe er wordt omgegaan met aanwezige begroeiing, etc.

Voor de uitvoering van het beheer heeft de stichting twee mensen in dienst, Thomas Kroon en Nico de Koning. Elk voor een aantal uren per week, waarbij de inzet in uren over het jaar heen wisselt. Zij sturen bijvoorbeeld de door ons ingeschakelde aannemers aan, maar zien ook toe of de waterhuishouding goed functioneert, sturen vrijwilligersacties aan, etc.

De uitvoering van het beheer kost geld. Het overgrote deel hiervan wordt verkregen via de zogenaamde provinciale SNL-subsidie. Deze subsidieaanvraag is voorbereid en via de Bosgroep Midden Nederland ingediend. De aanvraag is in twee gedeelten (45 hectare en 4,5 hectare) gehonoreerd. Voor dit eerste jaar was de subsidie (ruim) afdoende om de kosten te dekken, maar we weten nog niet hoe dat in de toekomst gaat worden als we meer kosten gaan krijgen door bv. extra onderhoud, grotere hoeveelheden maaisel, etc. De SNL-subsidie wordt voor een periode van 6-jaar verstrekt, met een jaarlijkse uitbetaling. Na 6 jaar wordt beoordeeld of de natuurdoelen waarvoor de subsidie wordt vertrekt ook zijn gehaald.

Beheer Groene Grens

Mooi Binnenveld beheert sinds april 2018 natuurgebied de Groene Grens, in opdracht van gemeente Veenendaal. 2020 was het 3^e jaar dat wij het beheer van dit gebied mochten verzorgen. De Groene Grens bestaat uit twee deelgebieden. Een zuidelijk deelgebied, dat gerealiseerd is in 2012/2013 en een noordelijk deelgebied, dat in 2014/2015 aangelegd is. In totaal is het gebied circa 40 hectare groot. In de komende jaren wordt de Groene Grens nog uitgebreid met een zogenaamde 3^e fase, waarmee de huidige deelgebieden met elkaar verbonden zullen worden. In de Groene Grens werken wij samen met gemeente Veenendaal, gemeente Ede en Waterschap Vallei en Veluwe.

De Groene Grens bestaat uit veel verschillende natuurlijke biotopen: onder ander natte schraallanden, houtsingels, poelen, natuurakkers en rietmoeras. Dit maakt het gebied zeer divers en dit resulteert dan ook in een grote verscheidenheid aan soorten in het gebied. Hier groeien vele zeldzame plantensoorten, waarvan er ook een heel aantal in de Binnenveldse Hooilanden verwacht kunnen worden op termijn.

Belangrijk onderdeel van het beheer van de Groene Grens is gericht op het maaien en afvoeren van de kruidenrijke graslanden en natte schraallanden om zodoende een hoge soortenrijkdom te realiseren. Daarnaast dienen poelen, houtsingels, knotwilgen en bomenlanen onderhouden te worden.

Bijzonder element in het gebied is een grote oeverwaluwand, gelegen in het zuidelijk deelgebied. Hier broeden jaarlijks tientallen paartjes oeverwaluw. In februari 2020 hebben wij samen met vertegenwoordigers van de Gemeente Veenendaal en vele bewoners van de naastgelegen woonwijk, onderhoud gepleegd aan de oeverwaluwand. De oude nestgaten zijn gedeeltelijk leeg gehaald en weer opgevuld met vers leemzand. Een enorm gezellige en nuttige activiteit, waar iedereen veel

plezier aan beleefde. Op deze manier wil Mooi Binnenveld ook in dit gebied de plaatselijke bewoners betrekken bij het beheer en zo het draagvlak vergroten.

In de Groene Grens werken wij ook samen met een boer, die zijn bedrijf heeft nabij de Groene Grens. Het maaien en hooien van kruidenrijke graslanden in het gebied, wordt door deze boer gedaan. Het hooi wordt op dit bedrijf, circa 500 meter afstand van het natuurgebied, gevoerd aan onder andere jongvee. Ook een deel van de opbrengst van de natuurakkers in de Groene Grens, wordt gebruikt door dit boerenbedrijf. Dit zijn rogge akkers, die ook een grote rijkdom aan akkerkruiden herbergen, waaronder korenbloem, klaproos en akkerogentroost.

In 2020 heeft gemeente Veenendaal opdracht gegeven om een extra perceel aan het natuurgebied toe te voegen. Dit perceel werd jaarlijks gebruikt als maisakker en is inmiddels ingericht als kruidenrijk grasland. Dit heeft Mooi Binnenveld in april uitgevoerd en heeft geleid tot een uitbreiding van de Groene Grens met 1,5 hectare.

Tot slot heeft Mooi Binnenveld in 2020, naast de Groene Grens, een perceel van Waterschap Vallei en Veluwe in beheer gekregen. Dit is een nieuw ingericht natuurlijk perceel, gelegen langs de Nieuwe Wetering, een stromende watergang die ook als natuurlijke ader door de Groene Grens loopt.

Beheer Binnenveldse Hooilanden

Het maaien en afvoeren van het maaisel is de meest in het oog springende beheeractiviteit. Voor het maaien zijn verschillende gebieden te onderscheiden. De kades en het gebied tussen de Kromme Eem en Valleikanaal zijn relatief droge gebieden en die laten we maaien door de Coöperatie Binnenveldse Hooilanden. Dit is onderdeel van hun verdienmodel. Het gemaaid gras gebruiken ze afhankelijk van de kwaliteit zelf of voeren ze af. Zo is er in 2020 in totaal zo'n 2 km kade gemaaid en zijn van deze drogere delen 47 grote balen geperst als veevoer en is 66 ton maaisel afgevoerd naar een composteerder.

Een ander verhaal betreft de geplagde (natte) kwetsbare terreindelen. Voor deze werkzaamheden schakelen wij een gespecialiseerd bedrijf (De Vries) in die hiervoor een speciaal rupsvoertuig heeft (de zogenaamde wetlandtrack). Deze wetlandtracks zijn gebouwd voor natte terreinen om te voorkomen dat er flinke rijsporen ontstaan. Het belang van het maaien en vooral ook het afvoeren van het maaisel, is dat er voedingsstoffen uit het systeem worden verwijderd. Het doel is immers om in het gebied voedselarme (schrale) omstandigheden te creëren, wat gunstig is voor soortenrijke natte hooilanden met zeldzame plantensoorten. Het maaien in augustus/september is dan het meest gunstig, omdat dan de meeste biomassa wordt afgevoerd en het broedseizoen is afgelopen. Ten slotte is dit moment gunstig omdat dan het merendeel van de plantensoorten al wel zaden hebben gevormd die weer voor het volgende groeiseizoen van belang zijn. Bij eerder maaien kunnen bepaalde kruiden en bloemen zich niet verder uitzaaien omdat de zaden nog niet rijp zijn en dan gelijk afgevoerd worden met het maaisel.

In de late winter en vroege voorjaar zijn ook enkele stroken en percelen gemaaid waar al veel boomopslag te vinden was. Met vrijwilligers zijn jonge boompjes, met name wilg en populier uit het gebied verwijderd (zie verder). Dergelijke vrijwilligersacties zijn op zich hoogtepunten als het gaat om het realiseren van één van de doelstellingen van Mooi Binnenveld; het betrekken van het publiek bij natuurbeheer. Ook in het gedeelte van de CBH is een groot gedeelte van de fosfaatrijke bovenlaag afgegraven en zaadrijk maaisel uitgestrooid van de Bennekomse meent. Van een gedeelte van het gebied zal hooi afkomen, dat door de boeren gebruikt kan worden als veevoer. Net als wij houdt ook de CBH met het beheer rekening met de weidevogels, die in dit gebied voorkomen.

Evenals in 2019 is ook in 2020 maaisel afkomstig uit andere gebieden (thans vooral Bennekomse Meent) opgebracht over het geplagde gebied. Dit maaisel bevat een verscheidenheid aan zaden en geeft daardoor een extra boost aan de ontwikkeling van de flora. Ook dit is gedeeltelijk weer door

vrijwilligers met handgereedschap verspreid omdat hier vanwege de geringe draagkracht niet met normale machines gereden kon worden (zie verder). Een ander deel van het maaisel is wel machinaal over enkele percelen verspreid. Overigens was het opbrengen van dit soort maaisel een activiteit die alleen de eerste twee jaar was voorzien.

Ons eigen maaisel (in totaal 290 ton), wat afkomstig was van het maaien van de geplagde delen is overigens niet direct afgevoerd. De coöperatie heeft er een experiment mee uitgevoerd, namelijk het maken van Bokashi. Dit is een techniek waarmee maaisel als het ware wordt gefermenteerd. Deze wijze van verwerken zou goed zijn voor de CO₂ uitstoot en leiden tot een product wat goed als bodemverbeteraar gebruikt kan worden. Het afgelopen jaar ging dit allemaal nog wat ad hoc, maar er zijn alweer plannen om ook voor 2021 bokashi te gaan maken. Op deze manier hoopt de coöperatie een stapje te zetten naar een toekomstbestendige landbouw, waarbij natuur en landbouw elkaar versterken.

Bij het beheer van het gebied hoort ook om de waterhuishouding zou goed als mogelijk te beheersen. De natuur laat zich wat dat betreft overigens niet dwingen, maar we kunnen wel enigszins bijsturen. Hier liggen wel wat punten van zorg, omdat het klimaat steeds grilliger wordt, met meer periodes van heftige regenval en intensievere periodes van droogte. Voor ons extra van belang om de regelmogelijkheden die we hebben (via de in het gebied aanwezige stuwen) goed in de vingers te krijgen en de ontwikkeling van de vegetatie te volgen.

Een ander punt van het beheer heeft te maken met de fauna. Over de loop der tijd willen we een beter beeld zien te krijgen over predatie en verstoring in het gebied (ganzen, vos). Dit zijn punten die in het beheersoverleg met alle beheerders ook worden besproken. Een ander punt van aandacht zijn de hoogspanningslijnen. Er worden regelmatig gewonde/gedode knobbelzwanen gevonden in het Binnenveld, nabij de Veensteeg, die tegen de hoogspanningsleidingen zijn gevlogen. De Dierenambulance, de Vogelwerkgroep Wageningen en de Vereniging Mooi Wageningen hebben september 2020 contact gehad met Qirion/Alliander, beheerder hoogspanning bij de Pabsterdam en Tennet, beheerder hoogspanningskabels in het Binnenveld. Afsproken werd dat de Vogelwerkgroep Wageningen, Mooi Binnenveld en anderen in eerste instantie meer data over aantallen gewonde en dode vogels gaan verzamelen. Hopelijk kan dit ertoe leiden dat de kabelbeheerders maatregelen gaan ontwikkelen en treffen om dit zoveel mogelijk te voorkomen.

Tot slot, in 2020 zijn we in het gebied helaas ook geconfronteerd met een aantal vernielingen. Gelukkig nog niet zozeer op het eigen terrein, maar het is wel iets wat alle eigenaren bezighoudt. In overleg met de BOAs uit de omliggende gemeenten proberen we enig grip hierop te krijgen. Ons beleid is in ieder geval om hier zo min mogelijk extern over te communiceren.

Monitoring

In 2020 is een monitoringplan opgesteld voor de monitoring van de natuurontwikkeling van de terreinen van Mooi Binnenveld en de Coöperatie Binnenveldse Hooilanden. Het streven is om in de komende jaren de monitoring zo veel als mogelijk door deskundige vrijwilligers te laten uitvoeren. Het plan is opgesteld in samenwerking met de KNNV-afdeling Wageningen, BLWG (Bryologische en Lichenologische Werkgroep), De Vlinderstichting, Weidevogelwerkgroep-Binnenveld Oost, IVN-Vogelwerkgroep Ede en KNNV-Vogelwerkgroep Wageningen. Er is een aanpak geschetst voor monitoring van de volgende soortgroepen: Flora en vegetatie, mossen, broedvogels, dagvlinders, libellen en sprinkhanen. Fons Koomen (Mooi Binnenveld) werkt met coördinatoren per soortgroep of monitoringsonderdeel. Hieronder volgen kort de resultaten, gedetailleerde verslagen zullen op de website verschijnen.

Planten (in permanente proefvlakken)

In juli 2020 hebben 6 vrijwilligers een eerste plantenmonitoring uitgevoerd in 21 permanente proefvlakken (PQ's). In totaal zijn 117 plantensoorten waargenomen. Daarvan is een deel uit de zaadbank en een deel uit het opgebrachte maaisel gekiemd. De kieming van de zaden (maaisel plus zaadbank) was vrij goed. Vier Rodelijst soorten zijn gevonden: Moeraskartelblad (*Pedicularis palustris*), Melkviooltje (*Viola stagnina*), Stijve ogentroost (*Euphrasia stricta s.l.*) en Kamgras (*Cynosurus cristatus*). Het is nog te vroeg om aan te geven waar de ontwikkeling van de soorten heen gaat. Naast de ruderaal soorten en pioniersoorten zijn ook soorten van natte voedselarme omstandigheden aangetroffen. Soorten van kwel gevoede graslanden zijn nog niet aangetroffen. Ook orchideeën zijn nog niet gezien, maar dat zal nog wel 3 tot 5 jaar duren gebaseerd op ervaring uit de Groene Grens.

Mossen

De mosflora is op 11 januari en 18 december 2020 geanalyseerd door Rienk Jan Bijlsma en andere BLWG-leden in het gebied van de Stichting Mooi Binnenveld en het aangrenzende deel van de Coöperatie Binnenveldse Hooilanden. Er zijn 31 soorten aangetroffen waarvan 7 afkomstig zijn uit de diasporenbank (uit broedknollen en/of sporen), 11 door de wind zijn aangevoerd en 13 met maaisel zijn meegekomen. Ook een nieuwe mossoort (Slank Braamknikmos) in schraalgraslanden werd gevonden, dit knikmos kan lang ondergronds overleven met knolletjes.

Broedvogels (inclusief weidevogels)

Bij de gebruikte standaard SOVON-BMP-A-inventarisatie werken 3 groepen samen: de KNNV-Vogelwerkgroep-Wageningen e.o., de IVN-Vogelwerkgroep-Ede en de Weidevogelwerkgroep-Binnenveld-Oost (WBO). De complete 175 hectare van de Binnenveldse Hooilanden zijn onderzocht: dus niet alleen de 49 ha van Mooi Binnenveld, maar ook de delen van Staatsbosbeheer (72ha) en van Coöperatie Binnenveldse Hooilanden (54ha). 53 soorten broedvogels hebben in 2020 in de Binnenveldse Hooilanden een territorium bezet, waarvan 12 soorten op de Rode lijst staan. De Kievit was de meest algemene weidevogel (130), maar daarnaast werden niet alleen Wulpen (8), Grutto's (17) en Tureluurs (13) vastgesteld, maar ook Scholeksters (4) en zelfs enkele Watersnippen (3). Ook hebben er 9 paar Kleine Plevieren gebroed. Verder werden er 10-15 keer roepende Kwartels en ook enkele Patrijzen gehoord.

Ook de zangvogels onder de weidevogels waren goed vertegenwoordigd met 44 Graspiepers, 30 Gele Kwikstaarten, naast een tweetal Veldleeuweriken. Er waren grote aantallen rietgebonden zangvogels, zoals 54 Kleine Karekieten en 45 Rietgorzen, en kleinere aantallen Rietzangers, Bosrietzangers en, bijzonder, 5 Blauwborsten, enkele Waterrallen waren er en ook één keer een Kwartelkoning.

Het eendenbosje herbergde behalve de gebruikelijke 'bos- en parkvogels' (met ook een Spotvogel) ook een paartje Buizerds. In de hoogspanningsmast zaten broedende Zwarte Kraaien, samen met de

Buizerds de schrik van alle weidevogels. Langs de Veensteeg werden vaak Putters gezien die ook in de Hooilanden als broedvogel voorkomen. In het voorjaar waren hier ook opvallende groepjes Tapuiten, die hier niet broeden. Naast broedvogels waren er ook pleisterende Kemphanen (die hier lang geleden ook broedden!), en een laag voorbijvliegende Rode Wouw en een overvliegende Visarend.

Dagvlinders

Nadat het hele gebied in de winter van 2019/2020 op de schop ging, zijn er in het navolgende seizoen toch nog 13 dagvlindersoorten op de telroutes genoteerd (André Nagelhout en Annika Vermaat). Volgend jaar wordt er meer verwacht. In totaal zijn er 440 exemplaren geteld, daarvan was ruim de helft het Klein koolwitje. Leuke soorten waren het Bruin blauwtje (1x), Hooibeestje (2x) en Kleine Vuurvlinder (12x). De Citroenvlinder scoorde laag, met maar 3 exemplaren. Tijdens de tellingen zijn er geen dagactieve nachtvinders gezien.

Libellen

Onderdeel van de monitoring van de natuurontwikkeling in de Binnenveldse Hooilanden is de monitoring van libellen. Daar is dit jaar mee begonnen door twee vrijwilligers, Christa Heyting en Willem van Raamsdonk. In de periode 23 juni - 22 september zijn om de twee weken, langs 3 routes de aantallen en soorten geteld. Tijdens bovengenoemde telperiode zijn 387 libellen waargenomen, verdeeld over 15 soorten. Bovendien is op 30 mei een Smaragdlibel gezien, wat het totaal aantal soorten op 16 brengt. Geen van de waargenomen soorten staat op de Rode Lijst⁽⁸⁾. Voor het geringe aantal aangetroffen soorten en individuen in 2020 zijn ten minste drie mogelijke verklaringen: De late start van de tellingen (23 juni), de herinrichting van het gebied in 2019, en het droogvallen van een aantal secties in 2020. Door de late aanvang van de tellingen zijn soorten die vroeg pieken, zoals de Vuurjuffer, mogelijk gemist. De meest voorkomende soorten zijn: Lantaarntje (66x), Grote (36x) en Kleine (42x) Roodoogjuffer, de Blauwe Breedscheenjuffer (57x), en de Paardenbijter (47x). Een aantal andere opmerkelijke soorten zijn bijvoorbeeld Smaragdlibel, Grote keizerlibel, Vroege glazenmaker, Bruinrode heidelibel, Steenrode heidelibel, Gewone oeverlibel, Glassnijder, Weidebeekjuffer, Azuurwaterjuffer en de Tengere pantserjuffer. Het zal interessant zijn om de komende jaren te volgen hoe de libellenpopulatie zich in de Binnenveldse hooilanden ontwikkelt, en in welke volgorde en aantallen verschillende soorten weer terugkeren.

Paddenstoelen in het Binnenveld in 2020

In 2020 is in de Veenkampen een paddenstoeleninventarisatie uitgevoerd door Eric Minke. In totaal zijn in de Veenkampen 125 soorten paddenstoelen aangetroffen, waaronder tien soorten die op de Rode Lijst staan van bedreigde en kwetsbare paddenstoelen in Nederland. Vrijwel alle soorten zijn algemeen tot zeer algemeen in Nederland. Slechts één soort viel in de categorie zeldzaam. Het aantal soorten is hoog, gezien het open karakter van het gebied. Het bosje met eendenkooi en de bermen maken slechts een klein onderdeel uit van de totale oppervlakte maar waren voor paddenstoelen het meest van belang. De graslanden leverden met achttien soorten een kleine bijdrage, maar zonder soorten die op de Rode Lijst staan. Het betrof allemaal soorten van voedselrijke graslanden. Soorten van schrale graslanden, zoals Mosklokjes (*Galerina*) en Satijnzwammen (*Entoloma*) ontbraken. De paddenstoelen zijn ook ingedeeld naar hun functie. De saprotrofen op hout en de strooiselverteeders vormden het merendeel. In de berm van de Veensteeg werden veel mycorrhiza's gevonden die gebonden zijn aan Populier. Deze soorten (bv de Populierleemhoed) zijn nu grotendeels verdwenen door het kappen van de oude bomen. In de graslanden overheersten de strooiselverteeders bv Grote Oranje Bekerzwam.

Groene Grens

Hoewel Mooi Binnenveld een beheercontract heeft met de Gemeente Veenendaal voor de Groene Grens is de monitoring van de natuurontwikkeling een verantwoordelijkheid van de Gemeente

Veenendaal en Peter Verbeek van Natuurbalans, ook in samenwerking met KNNV voor inventarisaties. In 2020 zijn er 35 rode lijst plantensoorten, waaronder 9 soorten orchideeën geïventariseerd. Ook zijn er 13 soorten libellen en 11 soorten dagvlinders gevonden. Meer dan 140 soorten nachtvlinders zijn door KNNV geïventariseerd met bijzondere soorten zoals: de Wilgenhermelijnvlinder (landelijk bedreigd), de Kleine Blokspanner (vrij zeldzaam en bedreigd) en de Rietluipaard (zeer zeldzaam in Gelderland). Van de aangetroffen 73 vogelsoorten zijn bijzonder: Spotvogel, Grutto, Gele Kwikstaart, Torenavalk, Steenuil, Tureluur, Slechtvalk, Bokje, Lepelaar en Raaf.

Vrijwilligersactiviteiten

De beheerders van Mooi Binnenveld (Thomas Kroon en Nico de Koning) coördineren op basis van behoefte vrijwilligersactiviteiten met Verenigingsleden, partnerorganisaties en het brede publiek. De meeste acties in de Binnenveldse Hooilanden (BH) en de Groene Grens (GG) betreffen knot en snoeiwerkzaamheden (GG met 65 vrijwilligers), maaisel strooien en boomopslag trekken (BH met 112 vrijwilligers). De volgende vrijwilligersactiviteiten werden in 2020 in de Groene Grens en de Binnenveldse Hooilanden uitgevoerd:

11 januari 2020: Snoeidag in de Groene Grens met leden van de Christelijke Vereniging A. Rocha voor de snoei van opslag van wilg en els.

8 februari 2020; Natuurwerkdag in de Groene Grens samen met de Gemeente Veenendaal. Naast bewoners van de aangrenzende wijk *"het balkon"*, was ook de vogelwerkgroep van IVN Veenendaal-Rhenen vertegenwoordigd. Onder prima weersomstandigheden werd er gewerkt aan onderhoud van de oeverzwaluwwand in het gebied. Oude nestgaten in de wand werden leeggehaald en opnieuw gevuld met leemzand. Verder werd er opslag voor de wand weg gehaald, zodat alle nestgaten weer goed toegankelijk zijn voor de start van het broedseizoen. Op deze manier komen de oeverzwaluwen in april bij terugkeer uit Afrika, in een gespreid bedje terecht. Op een andere plek in het terrein waren mensen aan de slag gegaan met het dunnen van een houtsingel. Om de struiken in deze singel meer ruimte te geven, zijn grotere wilgen afgezet. Zo krijgen soorten als meidoorn en Gelderse Roos meer licht en wordt de houtsingel op termijn weer dichter. De vele dieren die gebruik maken van de houtsingel, profiteren hier vervolgens weer van. Door de circa 20 deelnemers is er veel nuttig werk voor de natuur verricht. Minstens zo belangrijk is het feit dat alle deelnemers erg enthousiast waren!

7 maart 2020: Vereniging Mooi Wageningen organiseert een natuurwerkdag in de Binnenveldse Hooilanden. Om te voorkomen dat wortelopslag van populieren direct al de ontwikkeling van blauwgrasland zal dwarsbomen gingen vrijwilligers deze boompjes met wortel en al eruit trekken.

14 maart 2020: Snoeidag in de Groene Grens met leden van de Christelijke Vereniging A. Rocha voor de snoei van de houtsingel.

14 juli 2020: Ongeveer 10 vrijwilligers hebben van een al 50 jaar onbemest proefveld van de Ossenkampen maaisel verzameld en uitgestrooid op de oeverwallen van de Kromme Eem om bloemrijk grasland te bevorderen.

15 augustus 2020: 40 vrijwilligers trokken vooral langs de Veensteeg wortelopslag en zaailingen van populieren en wilgen. Als er niets gebeurt, groeien deze plekken al snel dicht met kleine bomen. Dat maakt ontwikkeling van blauwgrasland en andere open vegetaties onmogelijk. Daarom worden deze boompjes verwijderd, trekken is dan beter dan maaien.

2 oktober 2020: Zo'n twintig vrijwilligers strooiden maaisel van de Bennekomse Meent uit in de Binnenveldse Hooilanden. Het gebruik van een zware tractor met meststrooier zou diepe sporen hebben achtergelaten, vandaar dat met harken, hooivorken en een sloothak werd gewerkt. Het maaisel bevatte veel zaad en regelmatig werd bijvoorbeeld klokjesgentiaan aangetroffen. De Binnenveldse Hooilanden worden volgend jaar nog mooier en de vrijwilligersactie was ook sociaal een succes.

Communicatie en educatie

Educatieproject in opbouw

Mooi Binnenveld (Kees de Ruiter en Gert van der Meer) en IVN Regio Oost en IVN Het Groene Wiel (Natuur- en Milieu Educatie, NME) (Jannah Boerakker) coördineren de educatie voor lagere scholen in 't Binnenveld.

IVN Het Groene Wiel verzorgt educatie over natuur, duurzaamheid en gezondheid. In Ede en Wageningen krijgen jaarlijks 24.000 kinderen en jongeren op school natuur- en milieueducatie van Het Groene Wiel, waaronder dus ook activiteiten in 't Binnenveld (<https://www.ivn.nl/het-groene-wiel>).

Specifiek voor Mooi Binnenveld heeft de Gemeente Ede Euro 10.000 vrij gemaakt voor educatie in het Binnenveld. De provincie heeft ook Euro 10.000 bijgedragen. In 2019/2020 door IVN en MB een introductiefilmpje (voor eerste les op school) gemaakt, zijn zoekkaarten (planten, vogels etc.) en een lesprogramma ontwikkeld en zijn vrijwilligers (2-3 vrijwilligers per klas) geworven en al een beetje opgeleid (instructieavond op 4 maart 2020 in t Groene Wiel).

De eerste reeks van basisscholen die ontvangen zouden worden in 2020 komen uit Ede-Zuid en Bennekom. De doelgroep zijn leerlingen van basisscholen (groepen 6,7 en/of 8). Zij zullen een dagdeel kennis maken met de Binnenveldse Hooilanden, en zo bij te dragen aan de ontwikkeling van liefde voor de natuur. Er is in 2020 alleen maar proefgedraaid. Het plan is nu om in mei en juni 2021 met een aantal groepen te beginnen, en dit vervolgens uit te breiden met meer scholen in volgende jaren.

Publieksgerichte activiteiten

Excursies

Voor het seizoen 2020 hadden we een mooi aantal van 12 excursies gepland. Hierbij zouden nog op aanvraag allerlei excursies/activiteiten extra bij kunnen komen. De geplande excursies zijn in Annex weergegeven. De begeleiders kwamen op 11 maart bijeen voor een voorbespreking over de a.s. excursies. Een uitgebreide handleiding met fietsroutekaart was in voorbereiding en we waren van plan er een mooi excursieseizoen van te maken. Helaas, door corona konden twaalf geplande excursies niet doorgaan. Misschien had op sommige momenten formeel wel een excursie gehouden kunnen worden (afstand houden en het is een buitenactiviteit), maar het leek ons beter alles af te gelasten.

Een drietal activiteiten zijn wel begeleid, dit betreft twee veldpractica van studenten AERES-MBO en een onderdeel van een personeelsuitje. Hier ging het om van tevoren geregistreerde deelnemers die als groep goed geïnstrueerd konden worden.

Mooi Binnenveld, met Klaas Swart als coördinator, heeft een lijst met 13 excursieleiders samengesteld die op aanvraag excursies organiseren, alsmede een schema van excursies voor de leden en certificaathouders. Veel georganiseerde excursies zijn afgelast in 2020. Desondanks kunt u ook zonder begeleiding genieten van het mooie Binnenveld. Het is groot genoeg om 1,5 meter afstand tot andere bezoekers te kunnen houden. De volgende activiteiten zijn uitgevoerd.

- Op 16 en 18 juni 2020 volgden 16 studenten van AERES-MBO een veldpracticum over insecten en waterkwaliteit.
- Voor Probus Wageningen (8 september) en Bennekom (17 augustus) werden een lezing en excursie georganiseerd met elk 25 deelnemers over nieuwe natuur.
- Voor 25 stafleden van Wageningen ENvironmental Research (WENR) werd een korte rondleiding en uitleg gegeven over de Binnenlandse Hooilanden.

Foto: Wageningen ENvironmental Research (WENR)

- 15 mensen van Groep Brabant-Binnenbijster kregen op 23 september een lezing en excursie over het gebiedsontwikkelingsproces.

Presentaties

Vele presentaties over de natuurontwikkeling in de Binnenveldse Hooilanden zijn door (bestuurs-) leden verzorgd. In totaal hebben meer dan 260 mensen daaraan deelgenomen, waarvan een groot deel digitaal.

- Francisca Sival presenteerde on-line op 22 november voor de KNNV (95 deelnemers) en op 12 december op de FLORON dag de Plantenmonitoring in de Binnenveldse Hooilanden.
- Op 22 november presenteerde KNNV ook de monitoring van dagvlinders en libellen (Tineke van de Sar en Guda Poot) en nachtvlinders (Maurice Fransen) in de Groene Grens. Ook presenteerden
- Henk de Vries en Gerdien Bos van de Vlinderstichting het project Tel Insecten Mee (TIM). TIM is een samenwerkingsverband van De Vlinderstichting en Gemeente Ede (en mogelijk ook Wageningen) om bewoners te stimuleren om, dag- en nachtvlinders, libellen en hommels te tellen in hun eigen omgeving.

- Frank Berendse sprak op bijeenkomsten bij t afscheid van H. Korevaar over Mooi Binnenveld en de Ossekampen (5/1/2020), stikstof en t Binnenveld (6/2/2020) voor bedrijven in Utrecht, voor IVN Deventer (5/3/2020) en bij n herdenking van Chris van Leeuwen op Kasteel Groeneveld van Staatsbosbeheer (10/9/2020).
- Driek Enserink sprak op 6/2/2020 in de Oude Katholieke Kerk over Mooi Binnenveld en de Binnenveldse Hooilanden voor de KPO-PCOB Ouderenbond.
- Willem Hendriks en Willem Wielmaker hebben op 14 januari op een lunchbijeenkomst voor studenten bodem-water-atmosfeer van studievereniging Pyrus een verhaal gehouden over de bodemkundige aspecten in het binnenveld. Dit ter voorbereiding op een bodemkartering die door een aantal studenten van deze studievereniging is uitgevoerd (zie ook onder samenwerking).

Daarnaast waren er de al eerdergenoemde presentaties in het veld (zie excursies).

Bijeenkomsten

Een belangrijke bijeenkomst, de Algemene Leden Vergadering van 25/11/2020 vond digitaal plaats. Ongeveer 40 leden logden in. Belangrijkste agendapunten waren beheer en monitoring, alsmede financiën, bestuurswisseling en een enquête voor de input in het 2021 jaarplan. De notulen zijn beschikbaar.

Andere bijeenkomsten vonden plaats over: beheersactiviteiten met het waterschap en de beheerder, persoonlijke uitreiking van certificaten aan certificaathouders door Driek Enserink en bestuur (bijzonder certificaat aan M. Jansen) en de digitale uitreiking van Wageningse erezilver aan dezelfde Driek Enserink.

Mooi Binnenveld in de media

Regelmatig brengt **de Gelderlander** nieuws over het Binnenveld. Voorbeelden zijn:

- Tijdelijke stopzetting werkzaamheden vanwege weidevogels: (7 april 2020); ook op website Mooi Wageningen; en website Waterschap Vallei en Veluwe.
- Vogels en hoogspanning (2 december 2020), raven (11/11/2020), weidevogels en vernatting (5/3/2020)
- Nieuwe uitzichttoren ge vandaliseerd (18/6/2020)
- Bermen in t Binnenveld (1/7/2020)
- Zonneparken (9/9/2020, 21/10/2020, 9/11/2020, 14/11/2020)
- Verkeersoverlast (18/2/2020)

De organisatie '**Wageningen Duurzaam**' plaatste op 7 februari 2020 een uitgebreid en lezenswaardig interview met Driek Enserink op hun site over crowdfunding voor Mooi Binnenveld.

<https://wageningenduurzaam.nl/wageningenduurzaamgroen/driek-enserink-zorde-voor-de-crowdfunding-van-mooi-binnenveld/>

Pennevluchten 2020 nr.1 - p.13-14, maart 2020, Het blad van de Vogelwerkgroep Wageningen met "De nieuwe natuur in het Binnenveld - stand van zaken" door Gert van der Meer

Vroege Vogels TV zond op 22 mei 2020 tijdens hun special over Wageningen een bezoek aan de Binnenveldse Hooilanden uit met een interview met Frank Berendse.

Nature Today op 26 juni 2020 met "Een nieuw mos uit het oude cultuurlandschap" over een nieuwe mossoort: <https://www.naturetoday.com/intl/nl/nature->

[reports/message/?utm_source=newsletter&utm_medium=e-mail&utm_campaign=user-mailing&msg=26381](https://www.omroepgelderland.nl/nieuws/2456662/Dit-natuurgebied-is-gemaakt-en-betaald-door-boeren-en-burgers)

Documentaire over Binnenveldse Hooilanden op **TV Gelderland** (13/7/2020). Op TV Gelderland was onlangs, in het programma Buitengewoon, een mooie rapportage te zien over de Binnenveldse Hooilanden. <https://www.omroepgelderland.nl/nieuws/2456662/Dit-natuurgebied-is-gemaakt-en-betaald-door-boeren-en-burgers>

Monitoring Planten Binnenveldse Hooilanden: Komen Spaanse Ruiters en Melkviooltjes Terug, door Francisca Sival in **Urtica**, mededelingenblad KNNV-afdeling Wageningen en omstreken en Vereniging Veldbiologie, september 2020, jaargang 53, nummer 3, pp 10-14.

'**Nature Today**' had 12 september 2020 naast een kort verslag van de 'boompijstrekdag', een mooi overzicht van wat er allemaal gebeurt in de Binnenveldse Hooilanden.

<https://www.naturetoday.com/nl/nl/nature-reports/message/?msg=26673>

De Pennevluchten jaargang 38 (2020), Nummer 3. Het blad van de Vogelwerkgroep Wageningen, met de eerste resultaten van de inventarisatie van broedvogels. Uitgebreidere presentatie van Linus van der Plas volgt op 16 maart 2021.

Urtica 2020 nr. 4 p.11-12 in december 2012 met "De Groene Grens bij Veenendaal - verslag van de laatste ronde over de monitoring van vlinders en libellen" door Jolanda Verbeek.

De Stad Wageningen p.35 op 2 december 2020 "Enserink onderscheiden met Wageningse erezilver" door Redactie

De Gelderlander: Vallei katern p.5 4-12-2020 "Hopen op de kempaan; Vrijdag Interview met Enserink" door Manon Bastidas

Radio Deventer Interview op 14-12-2020 "Binnenveld en Wilde Apen" tgv Dag van de Aap door Frank Berendse

Website en nieuwsberichten

Mooi Binnenveld heeft ook een eigen website, waar regelmatig door de redacteuren nieuwsberichten werden geplaatst over de voortgang en de verschillende activiteiten. Regelmatig werden uit deze nieuwsberichten een aantal geselecteerd en vervolgens als nieuwsbrief naar alle leden toegestuurd. Zo bleven de leden op de hoogte van het wel en wee van Mooi Binnenveld.

In 2020 plaatste MB 31 nieuwsberichten op de website in de volgende categorieën: Beheer (7), Monitoring (5), Activiteiten (9), Partners (3), Mensen (5) en Publiciteit (2).

Samenwerking

Cameraclub Wageningen

Mooi Binnenveld (Driek Enserink) en Camera Club Wageningen (Jaap Mons) ondertekenden een samenwerkingsintentieverklaring. Het idee is de ontwikkelingen in het natuurgebied Binnenveldse Hooilanden audiovisueel vast te leggen. Het specifieke doel is het documenteren van de ontwikkeling van de natte natuur (aanleg en onderhoud werkzaamheden, landschapsfoto's, planten en dieren, etc.).

Studievereniging Pyrus voor de Bodemkartering

Voor de verschillende monitoringactiviteiten is het ook van belang dat op de diverse monitoringpunten de bodemopbouw bekend is. Het maakt nogal wat verschil of er klei, zand of veen in de bovenste bodemlaag zit. Omdat het gebied grotendeels is vergraven tijdens de werkzaamheden van vorig jaar was het nodig om een nieuwe bodemkartering uit te voeren. Hiervoor heeft de stichting Mooi Binnenveld samenwerking gezocht met studievereniging Pyrus, de studievereniging van studenten Bodem-Water-Atmosfeer van de WUR. Een groep van ruim 20 studenten heeft zich aangemeld om mee te helpen met deze bodemkartering. Oud bodemkundige Willem Wielemaker heeft de kartering opgezet en onder winterse omstandigheden begeleid.

Coöperatie Binnenveldse Hooilanden

Langs de Veensteeg was een bijzonder 'landschapselement' te zien. Deze kuil is tot stand gekomen vanuit een samenwerking van de Stichting Mooi Binnenveld en de Coöperatie Binnenveldse Hooilanden. Onder dit plastic wordt bokashi gemaakt van het maaisel, dat uit het natuurgebied komt. Bokashi is het Japanse woord voor "goed gefermenteerd organisch materiaal". Bij deze techniek wordt het maaisel m.b.v. bepaalde micro-organismen zonder zuurstof gefermenteerd. Hierdoor treedt er geen verlies van koolstofverbindingen op. Bij normaal composteren verdwijnt 90% van de compost als CO₂ in de lucht.). Na het vastrijden met een tractor van de 10-20 cm lagen maaisel, bestrooien met kalk en een oplossing met micro-organismen, wordt de kuil luchtdicht afgedekt. Na 10 weken is de bokashi klaar om over het wei- of mais-land gestrooid te worden. Van een gedeelte van de bokashi zijn ronde luchtdichte balen van 300 kg geperst, te koop voor Euro 30. De komende jaren willen we dat blijven doen en tegelijkertijd wordt via bodemmonsters in de gaten gehouden wat de bokashi met het bodemleven en het organische stofgehalte van de bodem doet.

Mensen

De aankoop van de Binnenveldse Hooilanden was een mooi moment om stil te staan bij de vele mensen die de afgelopen vijf jaar hieraan bijdroegen. Allereerst natuurlijk alle mensen die intekenden op een certificaat. Maar ook iedereen die de crowdfunding mogelijk maakten. En degenen die in de beginfase meedachten over het inrichtingsplan zoals hydrologen en ecologen uit onze achterban. Natuurlijk ook de excursieleiders die in de afgelopen jaren met groepen rondtrokken. En nog veel meer mensen. Al deze betrokkenheid laat zien wat de kracht is van een lokale natuurorganisatie. Er bleek grote bereidheid om geld, tijd en energie in te zetten.

Voor 2020 lichten we er een paar personen uit:

Driek Enserink werd op 25 november door burgemeester Geert Van Rumund onderscheiden met het Wagenings erezilver, voor zijn belangeloze en persoonlijke inzet voor de Wageningsse samenleving. Hij is bij Mooi Binnenveld verantwoordelijk voor de boekhouding, leden administratie, Btw-aangiftes, contributie en de jaarrekening. Het aankopen van de 50 hectare natuurgebied door de Stichting Mooi Binnenveld is mede gelukt door zijn coördinatie van laagdrempelige creatieve crowdfunding acties. Driek is een verbinder als het gaat om samenwerking met bijvoorbeeld met Weidevogelbescherming-Oost, Waterschap Vallei en Veluwe en de Cameraclub Wageningen. Daarnaast geeft hij aan de ruim 300 leden/certificaathouders persoonlijk advies over de Geefwet bij het invullen van de belastingaangiftes. Mede dankzij zijn inzet heeft 'Mooi Binnenveld' zich kunnen ontwikkelen tot een landelijk voorbeeldproject.

Fons Koomen: Sinds begin maart 2020 is Fons Koomen bestuurslid van Mooi Binnenveld. Fons heeft ervaring met de Subsidieregeling Natuur- en Landschapsbeheer (SNL), een regeling waar ook de vereniging Mooi Binnenveld gebruik van maakt. Fons heeft ruime ervaring met het monitoren van natuurprojecten. Hij is in 1990 als boscoloog afgestudeerd aan de Wageningen Universiteit. Daarna heeft hij onder meer gewerkt bij Rijkswaterstaat, het Ministerie van Landbouw, Natuur en

Voedselkwaliteit, provincie Gelderland, Unie van Bosgroepen en Natuurmomenten. Zelf zegt hij daarover: 'Natuurmonitoring loopt als een rode draad door mijn loopbaan heen'. Nu de aanleg van de Binnenveldse Hooilanden zo goed als klaar is, gaat hij de monitoring van de Binnenveldse Hooilanden handen en voeten geven. Dit doet hij samen met zo'n 30 vrijwilligers (van onder meer de Vlinderstichting, de vogelwerkgroepen Wageningen en Ede en de plantenwerkgroep van de KNNV-Wageningen en de mossen werkgroep van de BLWG), en met de coöperatie, Staatsbosbeheer, de Bosgroep Midden van SNL en de wetenschappelijke adviescommissie van Mooi Binnenveld.

Marinus Jansen: Het overhandigen van Mooi Binnenveld certificaten werd afgerond met de overhandiging van een speciaal certificaat aan **Marinus Jansen**. In de beginfase dat Mooi Binnenveld werkte aan de crowdfunding voor aankoop van nieuwe natuur in het Binnenveld is het contact met Dhr. Jansen gestart. Bij het horen van de belofte dat iedereen die inschrijft op een certificaat daar een papieren versie bij zou krijgen, vroeg meneer Jansen: "En wat als je inschrijft op 10 certificaten?" Op dat moment hebben we een extra groot certificaat toegezegd. Het was ons een waar genoegen om deze toezegging na te komen.

Philip Scheepers: Begin september heeft Staatsbosbeheer een bankje in de Binnenveldse Hooilanden geplaatst om daarmee de bijdrage van **Philip Scheepers** aan het nieuwe natuurgebied te eren. Philip heeft in de beginfase van de planvorming voor de Binnenveldse Hooilanden een hele belangrijke rol gespeeld. Helaas is hij twee jaar geleden overleden en heeft de voltooiing van het gebied niet mee kunnen maken. In 2015 en 2016 was Philip de vertegenwoordiger van Staatsbosbeheer in de planvorming voor het schetsontwerp van de Binnenveldse Hooilanden. Philip, Reijer Jochemsen van de Coöperatie Binnenveldse Hooilanden en Rob Janmaat van Mooi Binnenveld hebben in die tijd veel vergaderd. Philip heeft zich als vertegenwoordiger van een grote organisatie altijd als volledig gelijkwaardig opgesteld naast de beide nieuwe initiatieven. Naar verluid heeft hij ook binnen Staatsbosbeheer veel moeten praten om te zorgen dat de samenwerking met de twee 'nieuwkomers' werd geaccepteerd. Met het bankje, halverwege de Eemwal, is de naam van Philip verankerd in het gebied.

Financieel jaarverslag 2020, Jaarplan en begroting 2021

Separaat zijn/komen financieel jaarverslag 2020 en 2021 begroting, alsmede jaarplan 2021 beschikbaar. Zie ook website: mooibinnenveld.nl

Annex Activiteiten van Mooi Binnenveld in 2020

Datum	Doelgroep	Plaats * & focus	Begeleiders	#deelnemers
Excursies				
21-3-2020	Breed publiek - excursie	BH: grutto, kievit, speenkruid	9 maart afgelast	
18-4-2020	Leden MB - excursie	BH: kievit, b-zwaluw, dotterbl, pinksterbl	afgelast ivm corona	
22-4-2020	Breed publiek - excursie	BH: kievit, b-zwaluw, dotterbl, pinksterbl	afgelast ivm corona	
9-5-2020	Breed publiek - excursie	GG: moeraskartelblad en bloeiend vetblad	afgelast ivm corona	
26-5-2020	Breed publiek - excursie	BH: Week van de Biologie	afgelast ivm corona	
27-5-2020	Breed publiek (GEO-week)	BH: bodem-water-atmosfeer excursie	afgelast ivm corona	
15-6-2020	WUR-Bos en Natuurbeheer	GG: botanische excursie	afgelast ivm corona	
22-6-2020	Breed publiek - excursie	BH: langste dag - excursie	afgelast ivm corona	
27-6-2020	Breed publiek - excursie	GG: moeraswespenorchis, oeverzwaluw	afgelast ivm corona	
16-6-2020	Groep Aeres-studenten-MBO	BH: veldpracticum; insecten, waterkwaliteit	Swart & Beukenkamp	16
18-6-2020	Groep Aeres-studenten-MBO	BH: veldpracticum; insecten, waterkwaliteit	Janmaat	16
17-8-2020	Probus-Bennekom	BH: nieuwe natuur - lezing en excursie	Janmaat	25
8-9-2020	Probus Wageningen	BH: nieuwe natuur - lezing en excursie	Janmaat	25
10-9-2020	Wag. Environmental Research	BH: uitleg project en korte rondleiding	vd Hoek & Swart	25
12-9-2020	Leden MB - excursie	BH: resultaten eerste zomerseizoen	afgelast ivm corona	
23-9-2020	Groep Brabant - Binnenbijster	BH: gebiedsproces - lezing & excursie	Janmaat	15
23-9-2020	Breed publiek - excursie	BH: herfstwandeling	afgelast ivm corona	
17-10-2020	Leden MB - excursie	BH: bodem en water	afgelast ivm corona	
subtotaal				122
Presentaties				
5-1-2020	Symposium afscheid H. Korevaar	Mooi Binnenveld en Ossekampen	Berendse	
6-2-2020	Bedrijven Utrecht	Lezing stikstof en Mooi Binnenveld	Berendse	
6-2-2020	KPO-PCOB Ouderenbond	Oude Katholieke Kerk: lezing MB en BH	Enserink	70
4-3-2020	IVN Natuureducatie	Groene Wiel: vergadering		15
5-3-2020	IVN Deventer	Lezing	Berendse	
10-9-2020	SBB kasteel Groeneveld	Herdenking Chris van Leeuwen	Berendse	
23-11-2020	KNNV	Online lezing: dag-/nachtvlinders & libellen monitoring in GG	Maurice Fransen & Guda Poot-Krom	95
10-12-2020	KNNV	Online lezing: Plantenmonitoring in BH - 1e seizoen	Francisca Sival	80
subtotaal				260
Monitoring				
feb-2020	MB	BH: eenmalige bodemkartering	Wielemaker & WUR studenten	
mei/jun-2020	MB	BH: begeleiding vegetatie opnames	Berendse	
mrt-aug 2020	MB	BH: WB-Oost; monitoring broedende weidevogels	Enserink/Bosch/Reekers/vPaassen	6
feb-jun 2020	MB	BH: VWG-Wag & IVN-Ede; BMP-A broedvogelmonitoring	vd Plas/vdMeer	8
jul 2020	MB	BH: PQ's Planten monitoring	Sival cs	6
2020	MB	BH: PQ's Mossen + vlakdekkend monitoring	Bijlsma (KNNV-BLWG)	
apr-okt 2020	MB	BH: Dagvlinders en Libellen NEM-telroutes - monitoring	Kok/Wallis de Vries (Vlinderst.)	5
apr-okt 2020	MB	GG: KNNV; Nacht- & dagvlinders en libellen monitoring	Veerbeek; vd Gaag, Franssen e.a.	6
subtotaal				31
Beheersactiviteiten/Vrijwilligers veldwerk				
11-1-2020	MB/Gem Veenendaal	GG-Noord: A Rocha; snoei opslag wilg en els	Kroon	20
8-2-2020	MB/Gem Veenendaal	GG-Zuid: snoei houtsingel & onderhoud oeverzwaluwwand	Kroon/gemeente/bewoners	25
7-3-2020	MB	BH: Populier wortelopslag verwijdering langs Veensteeg	Kroon/de Koning	30
14-3-2020	MB/Gem Veenendaal	GG-Zuid: A Rocha en andere vrijwilligers; houtsingel snoei	Kroon	20
21 & 22 apr	MB	BH: Plaatsing bezoekersborden		2
14-7-2020	MB	BH: Ossekampen bloemrijk grasland maaisel uitspreiding	de Koning	10
15-8-2020	MB	BH: zaailing verwijdering wilg/populier	Kroon/de Koning	40
2-10-2020	MB	BH: Maaisel Bennekomse Meent uitspreiden	Kroon/de Koning	30
subtotaal				177
Andere				
1e-wk apr	Waterschap en uitvoerder	BH: actie; uitstel afgraven puinpad tot na broedseizoen	Mooi Wageningen/WB-Oost/VWG-Wag	10
mei 2020	Certificaathouders MB	Ontwerp certificaat: digitale kaart met grondvakjes	Enserink/Blankenstijn/Janmaat/Jansen	4
11-20 juni	Certificaathouders MB	Persoonlijke bezorging/overhandiging certificaten aan huis	Enserink	1
20-8-2020	Marinus Jansen	BH: persoonlijke overhandiging van een bijzonder certificaat	Bestuur MB & verzorgers M. Jansen	8
10-9-2020	Leden en Bestuur MB	BH: Officiële opening en feest (veld/boerderij BH)	afgelast ivm corona	
25-11-2020	Leden en Bestuur MB	Digitale ALV: Vereniging MB	Bestuur MB	50
25-11-2020	Driek Enserink; MB vrijwilliger	Digitale ALV: uitrijking Wagenings erezilver	Burgemeester bezoek aan huis	1
3-12-2020	Coop Binnenveldse Hooilanden	Overdracht-aankoop grond Coop BH	Bestuur Coop	
subtotaal				74
Pers				
jan-2020	Wageningen Duurzaam Groen	Online publicatie (voorbeeld) over MB en crowdfunding	Marjel Neeffes/Driek Enserink	
mrt-2020	Pennevluchten 2020 nr.1 - p.13-14	"De nieuwe natuur in het Binnenveld - stand van zaken"	Gert van der Meer	
22-5-2020	Vroege Vogels TV	"Binnenveld in wording"	Frank Berendse	
sep 2020	Urtica 2020 nr.3 p.10-14	"Monitoring planten Binnenveldse Hooilanden: komen Spaanse ruiter en Melkviooltje terug"	Francisca Sival	
sep-2020	Pennevluchten 2020 nr.3 - p.78-80	"Eerste broedvogelinventarisatie van de nieuwe BH"	Linus van der Plas	
dec-2020	Urtica 2020 nr. 4 p.11-12	"De GG bij Veenendaal - verslag van de laatste ronde " over de monitoring van vlinders en libellen	Jolanda Verbeek	
2-12-2020	Stad Wageningen p.35	"Enserink onderscheiden met Wagenings erezilver"	Redactie	
4-12-2020	Gelderlander: Vallei katern p.5	"Hopen op de kempaan; Vrijdag Interview met Enserink"	Manon Bastidas	
14-12-2020	Radio Deventer Interview	"Binnenveld en Wilde Apen" tgv Dag van de Aap	Frank Berendse	
Totaal				664